

Dosarul nr. 2ra-470/21

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central, Judecător – S. Slobodzean

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan

Î N C H E I E R E

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, Judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al RM,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ionașco Olga și
Ionașco Alexandru către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a RM, cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin
acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuraturii,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, prin care au
fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura
Generală a RM, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul central din
30 iunie 2020,

c o n s t a t ă :

La 31 mai 2018, Ionașco Alexandru și Ionașco Olga s-au adresat cu cerere de
chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu
Procuratura Generală a RM, cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin
acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și procuraturii, și obligarea
procuraturii să ceară scuze oficiale pentru faptul că au fost supuși în mod ilicit la
urmărire penală.

În motivarea cererii de chemare în judecată s-a indicat că, la 08 iunie 2015, de
către organul de urmărire penală a fost pornită cauza penală nr.2015330302, în
baza elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit. b), c),
d) din Codul penal.

Temei pentru pornirea urmăririi penale, a constituit plângerea cet. Ionașco
Gheorghe, prin care ultimul a invocat că în perioada 22 mai 2015 – 25 mai 2015,
din odaia casei situate pe adresa xxxxx s. Xxxxx str. Xxxxx, xxxxx au fost sustrate
bunuri cu valoarea totală de 10100 lei.

În rezultatul efectuării pe cazul dat a acțiunilor de urmărire penală, precum și a
acțiunilor investigativ-operative, la 15 iunie 2015, pe prezenta cauză penală a fost
emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în privința lui Ionașco
Alexandru și ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț în privința lui Ionașco
Olga.

Tot la 15 iunie 2015, ambii au fost audiați în privința circumstanțelor cazului dat, dar nu au recunoscut vina, pledând nevinovați.

Pe parcursul urmăririi penale, reclamantii nu au putut dispune și folosi după bunul său plac și bună credință, imobilul în care locuiesc, situat pe adresa str. Xxxxx, xxxxx din s. Xxxxx, xxxxx, deoarece le-a fost sigilată ușa de către Ofițerul de urmărire penală.

În cadrul urmăririi penale, fiind efectuate un șir de acțiuni de urmărire penală, probe directe și obiective care ar confirma cu certitudine faptul sustragerii bunurilor ce îi aparțin părții vătămate, de către Ionașco Alexandru și Ionașco Olga - nu au fost dobândite.

Ca urmare a acestui fapt, la 01 septembrie 2015, de către Procurorul în Procuratura r-lui Strășeni, Vasile Golban, a fost adoptată ordonanța de scoatere de sub urmărire penală în privința lui Ionașco Alexandru și Ionașco Olga, din motiv că în acțiunile acestora nu se întrunesc elementele infracțiunii.

În acest sens, reclamantii au menționat că, în rezultatul acțiunilor organului de urmărire penală li s-a încălcat dreptul la un proces echitabil și anumite drepturi și libertăți constituționale și interese legitime.

Totodată le-au fost cauzate suferințe psihice, care pot fi compensate cu o sumă de 10000 lei, pentru fiecare.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul central, din 30 iunie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ionașco Olga și Ionașco Alexandru.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul Olgăi Ionașco suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Ionașco Alexandru suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a obligat Procurorul să aducă scuze oficiale în numele statului Olgăi Ionașco și al lui Ionașco Alexandru.

În rest acțiunea a fost respinsă.

La 28 iulie 2020, Procuratura Generală a RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul central, din 30 iunie 2020, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

La 18 august 2020, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției al RM, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul central din 30 iunie 2020, solicitând repunerea în termenul de depunere a apelului, admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, s-a admis cererea apelantului Ministerului Justiției al RM, cu repunerea în termenul legal de declarare a apelului.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, au fost respinse cererile de apel declarate de Ministerul Justiției al RM și Procuratura Generală a RM, și menținută hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul central din 30 iunie 2020.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru

soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Astfel, luând în considerație circumstanțele constatate din materialele cauzei în raport cu normele legale aplicabile la caz, instanța de apel a remarcat temeinicia soluției instanței de fond, prin prisma faptului că Ionașco Alexandru și Ionașco Olga, sunt subiecți cu drept de sesizare a instanței de judecată prin prisma dispoziției art.3 lit.a) al Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr.1545 din 25 februarie 1998, în condițiile în care aceștia au fost puși sub învinuire, fiindu-le încriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (2) lit. b), c), d) din Codul penal, ulterior fiind scoși de sub urmărire penală din motivul lipsei în acțiunile acestora a elementelor infracțiunii.

Suplimentar, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a relatat că, ținând cont de natura drepturilor lezate, de caracterul și gravitatea suferințelor suportate, de statutul social al persoanei și de faptul că reclamantilor/intimați le-au fost încălcate drepturile constituționale, ce au adus atingere demnității umane, fiind supuși unor acțiuni ilicite din partea organelor de urmărire penală, manifestate prin învinuirea ilegală și aplicarea măsurilor preventive menționate mai sus, suma de 5000 lei pentru fiecare, constituie o recompensă echitabilă pentru prejudiciul moral suportat, fiind suficientă pentru a aduce satisfacție acestora.

La 09 februarie 2021, Ministerul Justiției al RM, prin intermediul reprezentantului Tulbure Ion, a contestat cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, solicitând casarea acesteia și a hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul central, din 30 iunie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii Olgăi Ionașco și al lui Ionașco Alexandru.

În motivarea cererii de recurs s-au invocat argumente cu privire la netemeinicia cererii de chemare în judecată depusă de Ionașco Olga și Ionașco Alexandru, făcându-se trimitere la faptul că instanțele de judecată au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, au apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, astfel concluziile instanțelor fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii. Aceste încălcări au dus la soluționarea greșită a litigiului.

Suplimentar, a fost specificat faptul că, în speță, nu au fost constatate temeiurile prevăzute la Legea nr.1545 din 25 februarie 1998, privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or, la materialele cauzei nu există niciun act procedural definitiv și irevocabil al instanței de judecată sau al organului ierarhic superior, prin care s-ar stabili ca fiind ilegale măsurile procedurale întreprinse de organul de urmărire penală.

De asemenea, reprezentantul recurentului a invocat faptul că măsurile procesuale aplicate în privința intimaților, sunt prevăzute de legislația procesual penală și au fost aplicate corespunzător pentru cazul de infracțiune, săvârșirea căreia le era imputată.

În aceeași ordine de idei, reprezentantul recurentului consideră că prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545 din 25

februarie 1998, în condițiile în care intimații nu au fost condamnați și a fost emisă ordonanță de scoatere de sub urmărire penală, or, această acțiune reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciu moral.

În concluzie, a remarcat faptul că instanța de apel nu a ținut cont că circumstanțele cu privire la învinuirea intimaților și cele derivate din dosarul penal, nu au fost publicate în masă și nu au avut o rezonanță în societate, astfel că argumentele Olgăi Ionașco și al lui Ionașco Alexandru, privind suferințele morale, poartă un caracter declarativ.

Analizând modul în care recurentul și-a exercitat dreptul la recurs, temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se va considera inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Față de cele indicate se menționează că, legiuitorul a prevăzut expres momentul care determină curgerea termenului de prescripție - data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, însă, la fel, a instituit și obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare poate fi contrară principiului securității raporturilor juridice.

În continuare, Completul, consideră necesar de a preciza că potrivit art.100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art.102 alin.(7) din Codul de procedură civilă, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate.

La caz, potrivit materialelor anexate la dosar, decizia Curții de Apel Chișinău pronunțată la 13 octombrie 2020, a fost expediată participanților la proces la 13

noiembrie 2020, inclusiv prin intermediul poștei electronice. (f.d. 30, 31 vol.II)

În context, Completul remarcă că, Ministerul Justiției al RM, a recepționat decizia Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, la 13 noiembrie 2020, la adresa electronică oficială a instituției - secretariat@justice.gov.md, (adresă oficială reflectată și în cererea de recurs) astfel fiindu-i cunoscută soluția instanței de apel.

Respectiv, Completul conchide că, Ministerul Justiției al RM trebuia să țină cont de prevederile art.56 alin.(3) din Codul de procedură civilă, să se folosească cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale și să declare recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, în termenul stabilit de legislație, adică până la 13 ianuarie 2021 (inclusiv).

Contrar celor menționate, recurentul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen, astfel că, depunerea cererii de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020 în afara termenului prevăzut de lege, la 09 februarie 2021 (f.d.47), demonstrează o neglijență a obligațiilor sale procedurale.

Totodată, Completul reține că articolele 113 alin.(1) și 10 alin.(1) din Codul de procedură civilă, coroborate, prevăd că dreptul de a efectua actul de procedură, încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător). Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

După cum atestă materialele pricinii, din momentul recepționării deciziei Curții de Apel Chișinău, Ministerul Justiției al RM nu a manifestat promptitudine în scopul de a-și exprima dezacordul cu aceasta prin exercitarea dreptului la recurs, în modul stabilit de lege.

Ținând cont de cele expuse, Completul consideră că cererea de recurs a fost depusă cu încălcarea prevederilor art. 434 din Codul de procedură civilă, motiv pentru care recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, urmează a fi considerat inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al RM.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari